

چه مسئولیتی نسبت به قرآن داریم؟/ عقل، قرآن باطن است

آیت الله مدرسی گفت: اگر قرآن کلام خداوند سبحان و تعالی در ظاهر است، عقل شما هم یک قرآن است ولی قرآن باطن است.

آیت الله مدرسی گفت: اگر قرآن کلام خداوند سبحان و تعالی در ظاهر است، عقل شما هم یک قرآن است ولی قرآن باطن است.

گزارش خبرنگار مهر، آیت الله سید محمد تقی مدرسی از مراجع تقلید کربلای معلی و مفسر تفسیر من هدی القرآن بامداد امروز سه شنبه هفتم خردادماه در ادامه تفسیر و تدبر در سوره قیامت گفت: از آیات کریمه قرآن این چنین استفاده می شود که فضیلت ماه مبارک رمضان به چند دلیل است. اول اینکه ماه قرآن است و خدا نیز می فرماید: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْقُرْآنِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ»؛ دلیل دیگر فضیلت ماه مبارک رمضان، شب قدر است که خداوند شب قدر را در این ماه مبارک قرار داده است و می فرماید: «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ».

وی ادامه داد: سوم صفت و فضیلت ماه رمضان این است که ماه رمضان، ماه دعا است. در قرآن نیز خداوند می فرماید: «وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ». بنابراین ماه مبارک رمضان، هم ماه دعا، و هم ماه لیالی متبرکه قدر و هم بهار دعا است. البته ویژگی های دیگری هم دارد، ولی بحث ما امشب درباره قرآن است و شاید در شب های آینده هم ادامه داشته باشد.

آیت الله مدرسی با اشاره به نزول تدریجی و دفعی قرآن اظهار کرد: شب های قدر ما در خانه خدا می رویم، و شبی است که قرآن نازل شده است. روایت از مفضل است که از امام صادق (ع) نقل شده که حضرت فرمودند: قرآن دو مرتبه نازل شد. در حقیقت یک مرتبه در شب قدر به صورت یکجا، جمله واحده بر قلب شریف پیامبر اکرم (ص) نازل شد و بعد از آن به صورت آیه به آیه تدریجاً نازل شد که قرآن نیز می فرماید: «كَذَلِكَ لِنُنْزِلَ إِلَيْكَ الْكِتَابَ وَرَعَا دَافِعُ الْغَوَاةِ وَرَقِطُ الْغَوَاةِ». به این دلیل در مرحله دیگر قرآن تدریجی نازل شد، که وقتی یک آیه نازل شد، مردم آن را خوب بفهمند و به آن عمل کنند و بعد آیه دیگری نازل شود.

علت تقارن شب قدر با عزای امیرالمومنین (ع) و زیارت امام حسین (ع)

این مجتهدی شیعی با طرح این پرسش که چه تقارنی بین شب های قدر و اهل بیت (ع) است، گفت: تقارن شب های قدر با مصیبت آقا امیرالمومنین (ع) و زیات موکد آقا امام حسین (ع) در این شب ها به چه دلیل است؟ خوب شب قدر شب قرآن است و این قرآن در شب قدر نازل شد، پس چه دلیلی دارد این شبها سوگوار آقا امیرالمومنین (ع) باشیم و به زیارت امام حسین (ع) برویم؟!

وی ادامه داد: ابتدا باید دانست که خداوند حجتش را بر بشر کامل کرد و فرمود: «قُلْ قَلِيلٌ مِّنْكُمْ إِلَّا جَعَلْنَا الْإِسْلَامَ دِينًا لِّكُلِّ شَيْءٍ»؛ کمال حجت الهی بر بشر اینکه این قرآنی که از آسمان نازل شده در زمین به وسیله حجت الهی که قرآن ناطق است به دست ما می رسد. این حجت های الهی انواری بودند که در اطراف عرش خدا بودند و خداوند آنها را به زمین آورد و به صورت انسان قرار داد که قرآن ناطق باشند که همان قرآن با عمل، همان قرآن با بدن انسانی به ما برسد. این نکته خیلی مهم است که کسی نگوید ما نمی توانیم برسیم و این قرآن را متوجه نمی شویم.

این استاد حوزوی افزود: به طور مثال یکی از این انوار الهی پیامبر اکرم (ص) است، از شخصی درباره اخلاق پیامبر (ص) پرسیدند که اخلاق ایشان چطور بود؟ وی گفت: «كَانَ خُلُقُهُ الْقُرْآنَ»، اخلاق پیامبر (ص) قرآنی بود. منشور اخلاق پیامبر (ص) در همین کتاب آسمانی موجود است که خدا نیز می فرماید: «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ». دیگر انوار الهی امام حسین (ع) است. آقا امام حسین (ع) شب عاشورا چه گفتند؟ امام حسین (ع) عاشق شهادت بودند و برای لقاء الله به کربلا آمدند، ولی چرا به حضرت عباس (ع) گفتند یک شب مهلت بگیرد؟ آیا امام از مرگ می ترسیدند؟ نه چنین نبود که امام از مرگ بترسند، بلکه حضرت فرمود: می خواهم یک شب بیشتر قرآن بخوانم و خدا می داند که من چقدر قرآن را دوست دارم.

آیت الله مدرسی تمام حرکات و سکنات امیرالمومنین (ع) را قرآنی دانست و بیان کرد: آقا امیرالمومنین (ع) یک پارچه قرآن بودند و ایشان قرآن ناطق بودند، از نوجوانی که در رکاب پیامبر (ص) بودند قرآن می خواندند، قرآن درس می دادند، قرآن تفسیر می کردند و به قرآن عمل می کردند و تمام حرکات و سکنات آقا امیرالمومنین (ع) قرآن بود تا روزی که در محراب مسجد کوفه فرمودند: «فَرْتُ وَ رَبِّ الْكَعْبَةِ».

این اندیشمند و مفسر شیعی در ادامه در پاسخ به اینکه چه تقارنی بین شب قدر و اهل بیت (ع) است، بیان کرد: شب قدر شبی مقدس و شب تولد و نزول قرآن کریم است و خدا این شب را مبارک کرده است، و تقارن شب قدر با ائمه معصومین (علیهم السلام) و آقا امیرالمومنین (علیه السلام) از این جهت است که در شب قدر هر ساله قرآن را بر قلب پیامبر (ص) نازل شد و اکنون نیز بر قلب مقدس آقا امام زمان (عج) نازل می شود و مجدد تجدید می گردد. پس قرآن ثمرده و قرآن هر سال بر قرآن ناطق نازل می شود، حالا چه چیزی به قرآن اضافه می شود تأویلات قرآن یک بحث دیگری است، و هر شب قدر قرآن «فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» (آیه ۴ سوره دخان: در آن شب هر فرمانی بر حسب حکمت صادر می شود) می شود.

نزول قرآن در شب قدر بر امام زمان (عج)

آیت الله مدرسی افزود: عظمت این شب این است که روح القدس که بر پیامبران و پیامبر (ص) ما نازل می شد، در شب قدر هم نازل می شوند. ائمه (علیهم السلام) به ما فرمودند: اگر با شما بحث کردند، در پاسخ به آنها استدلال به سوره قدر کنید و بگویید اینکه در این سوره خداوند می فرماید: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»، (آیه اول سوره قدر: ما این قرآن عظیم الشان را در شب قدر نازل کردیم.) این قرآن بر چه کسی نازل می شود؟ آنها مجبور هستند بگویند بر امامی نازل می شود، پس آن امام کجاست؟! بنابراین یک امام حی و حاضر و غایب هست و ما به این امام افتخار می کنیم و به او ایمان و رابطه داریم و این امام در این مقطع زمانی کسی نیست جزء آقا امام زمان (عج)، و امام نیز برای ما دعا می کند و باز افتخار ما این است که فردای قیامت این امام شفیع ما است.

قرآن ظاهر و قرآن باطن

مفسر تفسیر هدایت در ادامه با اشاره به قرآن ظاهر و قرآن باطن اظهار کرد: آن چیزی که خداوند در وجدان ما تعبیه کرده و آن چیزی که فطرت و عقل ما آن را قبول دارد، مشروح آن را خداوند در قرآن آورده است. یعنی در حقیقت این دو مکمل هم هستند. اگر قرآن کلام خداوند سبحان و تعالی در ظاهر است که مثل آن در پیش پیامبران قبل بوده، عقل شما هم یک قرآن است ولی قرآن باطن است. پس قرآن عقل ظاهر است و عقل قرآن باطن است، البته در روایات کلمه قرآن را ندارد کلمه رسول آمده است.

وی ادامه داد: این دو با هم هماهنگ هستند؛ چرا وقتی پیامبر (ص) این قرآن را آورد یک عده سریع آن را پذیرفتند؟ چون عقل باطن این افراد پاک و بدون حجاب بود و دیدند حرف قرآن هم همان حرف های وجدان و باطن آنها است ولی مشروح تر و کامل تر است، پس سریع این قرآن را پذیرفتند.

باز شدن عقل درونی با خواندن قرآن

آیت الله مدرسی گفت: مکرر عرض شد که طوری قرآن را بخوانید که این قرآن عقل درونی را باز و متبلور کند. چنین کسانی که عقل درونی آنها با قرآن باز شده دیگر خوب می فهمند و همینطور خوب هم ایمان دارند و خوب هم عمل می کنند. حالا ما چه مسئولیتی نسبت به قرآن داریم؟ این کلمه «مسئولیت» یک مقدار سنگین است، اما از آن استفاده می کنیم در حالتی که باید بدانیم هر مسئولیتی که ما نسبت به قرآن داریم، سود و فایده آن برای خود ما است. پس ما باید این مسئولیت را جدی بگیریم.

وی ادامه داد: ما نسبت به قرآن پنج مسئولیت داریم. اولین مسئولیت تلاوت و روخوانی قرآن است، دوم مسئولیت تدبر در قرآن و فهمیدن آن است، سوم مسئولیت اینکه قرآن را وسیله فهمیدن حقایق قرار دهیم و بینش قرآنی داشته باشیم و حقایق را از دریچه قرآن ببینیم، چهارم خود را با قرآن بازسازی کنیم، و پنجم مسئولیت ما اینکه قرآن را به دیگران تشریح کنیم.

مخفی بودن قبر مولا امیرالمومنین (ع) تا زمان امام رضا (ع)

آیت الله مدرسی با اشاره به مظلومیت اول مظلوم عالم مولا امیرالمومنین (ع) اظهار کرد: امشب شام شهادت آقا امیرالمومنین (ع) است، بیایم امشب به دیدن خانواده مولا علی (ع) برویم، آن روز نبودیم اما الان هستیم و با یک سفر روحانی به دیدن خانواده مولا برویم. شاید خیلی ها نگفته اند اما من می گویم؛ اهل کوفه به علی (ع) وفا نکردند، به نظر بنده حتی بعد از شهادت حضرت، اهل کوفه به غیر از چند نفر محدود، کسی به دیدن مصیبت زدگان هم نرفت.

وی ادامه داد: دو شب قبل از شب نوزدهم، آقا امیرالمومنین (ع) قرآن را بر سرشان گذاشتند و گفتند: خدایا اهل کوفه مرا نمی خواهند و از من خسته شدند، من هم از آنها خسته شده ام، خدایا آنها را مبتلا به بدتر از من کن و مرا به پیش بهتر از اینها ببر! معنای این سخن مولا این است که اینها مولا را نمی خواستند و به دیدن مصیبت زدگان هم نیامدند، اما اگر آنها نرفتند ما می رویم و در هر نسلی خدمت آقا امام حسن مجتبی (ع) می رسیم و تسلیت می گویم.

این مجتهد شیعی در پایان گفت: کسی که فوت می کند، بالاخره تشییع جنازه دارد و مردم جمع می شوند و او را تشییع و دفن می کنند، اما آقا امیرالمومنین (ع) مانند همسرشان حضرت زهرا (س) شبانه و مخفیانه تشییع و دفن شدند، حتی برای تشییع کسی نیامد و فقط چند نفر زیر تابوت بودند. حتی قبر حضرت نیز تا زمان حضرت رضا (ع) مخفی بود و فقط یک عده محدود می دانستند. آیا بیش از این مظلوم که هم خودش و هم همسرش مخفیانه تشییع و دفن شدند.

گفتنی است؛ این جلسات هر شب ماه مبارک رمضان از ساعت ۲۳:۳۰ در «تهران، خیابان ۱۵ خرداد شرقی، کوچه امامزاده یحیی (ع)» در حال برگزاری است. همچنین این مراسم سحرگاه حدود ساعت ۲ بامداد در برنامه زلال سخن از شبکه سوم سیما پخش می شود.